

ORVOSI-BIOLÓGIAI ULTRAHANG SEKCIÓ

Az ultrahang (UH) – ot kezdetben a hazai orvosi gyakorlatban is a terápiában alkalmazták, elsősorban a reumatológiában, majd egyéb területeken (nőgyógyászat, bőrgyógyászat, stb ...) is. Diagnosztikai célból Magyarországon először (1964) a szemészetben vezette be Dr. Bertényi Anna. Ezt követte az ideggyógyászati (Dr. Kárpáti Miklós), a szülészeti-nőgyógyászati (Dr. Falus Miklós), majd jóval később (1971) a belgyógyászati (Dr. Szebeni Ágnes) alkalmazás. Ezeket az úttörő vizsgálatokat u.n. „egydimenziós” (1D) készülékekkel végezték. Kutatómunka is folyt az országban (Dr. Greguss Pál, fizikus), majd később egyszerű UH készüléket kezdtek el gyártani az EMG-ben (Humml Frigyes, mérnök) szülészeti célra (Babydop).

Az első nemzetközi UH szimpóziumot 1964-ben a szemészek rendezték meg (SIDUO). Az első több szakma részvételével szervezett u.n. SIDUM pedig 1969-ben volt. Kezdték megalakulni a nemzeti UH társaságok. Magyarországon is felvetődött egy önálló UH társaság létrehozásának a gondolata. A Magyar Orvostudományi Társaságok és Egyesületek Szövetsége (MOTESZ) azonban nem támogatta ezt a gondolatot. Azt javasolták, hogy a már meglévő MOTESZ Társaságok szekciójaként kezdjük meg működésünket. Ez a javaslat azonban nem valósította volna meg azt az interdiszciplináris jelleget, amely a különböző szakmák képviselőinek és a műszaki-technikai szakembereknek egyaránt biztosítja gondolataik cseréjét, egymás munkáinak megismerését, valamint az együttműködést. Ekkor Greguss professzor úr javaslatára az MBFT-hez fordultunk, akik befogadták a diszciplinát és így 1971-ben megalakult az MBFT OBUSZ 37 taggal. Első elnöke Dr. Falus Miklós, első titkára Dr. Bertényi Anna, továbbá vezetőségi tagja Greguss Pál professzor volt. 1972 májusban az első klubdélutánon vezetőségválasztás volt, mely alkalommal a vezetőség kiegészült Kárpáti Miklós és Kosza Ida kollégákkal, 1973-ban pedig Humml Frigyessel. Az MBFT OBUSZ rövidesen belépett az UH társaságok nemzetközi szervezeteibe (EFSUMB 1972, WFUMB 1973), melyeknek alapító tagja is volt. Bertényi Anna lett az európai pénztáros.

1972-től kezdve a szekció tagjai közül néhányan résztvettek és előadást tartottak külföldi tudományos üléseken. 1972-75 között további klubdélutánokon a résztvevők beszámoltak ezekről a kongresszusokról és ismertették saját munkáikat.

Dr. Csákány György felkérésére a szekció tagjai (Bertényi A., Falus M., Humml F., Káli A, Kosza I, Lengyel M, Szebeni Á.) tanulmányt írtak az UH diagnosztika helyzetéről Magyarországon és klubdélutánon is megvitatták az UH dg. központi szervezésére vonatkozó javaslatot, melyet az EÜ Min. 1977-ben elfogadott s a szervezéssel a Csákány Gy. vezette ORSI-t bízta meg. Ezután megalakult az ORSI 5 tagú UH diagnosztikai munkacsoportja, mely felmérést végzett a hazai UH diagnosztikai műszerállományról.

A további klubdélutánokon Sobel Mátyás, Szebeni Ágnes, Stock Imre. Lengyel Mária. Hegyi Zsuzsa, Tarnóczy Péter és Meskó Éva tartottak színvonalas tudományos előadást. 1978-ban külföldi vendégeket (R. Millner és M. Millner Halleból, ill. a B&K cég képviselői) hívtunk meg előadást tartani. 1979 októberében megszerveztük nemzetközi részvétellel az „UBIOMED IV. Konferenciát Visegrádon. A rendezvény a keleti és nyugati szakemberek első közös tudományos konferenciája volt.

A taglétszám folyamatosan emelkedett. 1980-ban új vezetőségválasztás történt: Elnök Falus Miklós, titkár Bertényi Anna, vezetőségi tagok: Greguss Pál, Humml Frigyes, Kárpáti Miklós, Kosza Ida, Szebeni Ágnes lettek. Ezekben az években fokozatosan elkészültek és megvédésre kerültek az UH témájú kandidátusi disszertációk (Sobel Mátyás, Nádas György, Bertényi Anna, Stock Imre, Szabó Vilmos, Szebeni Ágnes). Megjelent Szőke Béla és Kiss Dezső szül.-nőgyógy. UH tárgyú könyve. 1982-ben megtartottuk a szekció megalakulásának

10 éves évfordulójára rendezett jubileumi klubdélután és részt vettünk az MBFT 1983-ban rendezett vándorgyűlésén. 1990-ben a Jeruzsálemi Euroson kongresszuson, elsőként a szocialista országok közül, elnyertük az 1996-os Euroson Kongresszus rendezési jogát. Ugyanitt Harmat Györgyöt az EFSUMB kelet-európai pénztárosának választották.

1988-ban Falus Miklós és Bertényi Anna leköszöntek tisztségükről. Az ezt követő választáson Falus Miklóst tiszteletbeli elnökké választották. Az elnök Tóth Zoltán, titkár Harmat György, vezetőségi tagok Bohár László, Gönczi Judit, Harkányi Zoltán, Humml Frigyes, Kádár Krisztina, Németh János, Regöly Mérei János, Szebeni Ágnes, Varga Piroska lettek.

Az 1988-ban alakult vezetőséget 1994-ben változatlan összetételben ismét megválasztották. A taglétszám meghaladta a 100 főt. 1988-ban megjelent a Szebeni Ágnes által szerkesztett „Belgyógyászati Ultrahangdiagnosztika” c. könyv, melyben a szekció több tagja is írt részleteket. A könyv kibővített 2. kiadása 2003-ban látott napvilágot. 1988-ban Washingtonban az UH diagnosztika történetével foglalkozó Világkongresszuson Falus Miklós, Bertényi Anna, Greguss Pál és Humml Frigyes vettek részt, és tartottak előadást az MBFT OBUSz történetéről. 1990-2010 között szekciónk tagjai számos külföldi konferencián vettek részt, tartottak előadásokat.

Párhuzamosan megalakultak a MOTESZ Társaságok Ultrahang Szekciói is. Ezek együttese 1989-ben Debrecenben közösen szervezett Ultrahang Kongresszust nemzetközi részvétellel 1992-ben megalakult az önálló Magyar Szülészeti-Nőgyógyászati Ultrahang Társaság. 1994-ben megalakult a Magyar Ultrahang Társaság (MUT). Tiszteletbeli elnök: Szebeni Ágnes, elnök: Harmat György, alelnök: Asbót Richard, főtitkár: Székely György, vezetőségi tagok: Gersei Emma, Kovács András, Németh János, Rosta András, Szigetvári Iván, Tóth Katalin, Vadnai Mariann, Winternitz Tamás. Ez a társaság ugyanúgy interdiszciplináris szerepet vállalt, de a MOTESZ keretei között. A MUT átvette az MBFT OBUSZ-tól a nemzetközi szervezetekkel fennálló kapcsolatokat is. Az MBFT OBUSZ minden szekcióval és társasággal szoros kapcsolatot tartott és tart fenn ma is, amit megkönnyít, hogy ugyanazok az emberek vannak általában a többi társaságban is. A MUT és a többi társaság, illetve szekció megalakulása óta az MBFT OBUSZ taglétszáma fokozatosan csökken. Jelenleg alig éri el a 20-at. Ennek oka a pénzbeli és időbeli korlátokban, valamint a nemzetközi kapcsolatok áthelyeződésében keresendő.

1996 októberében a MUT vezetésével, a többi szekció és UH társaság részvételével megrendeztük Budapesten az első kelet európai szervezésű Euroson'96 Kongresszust nagy sikerrel.

1997-ben Szebeni Ágnes elsőként nyerte el ultrahang témában az orvostudomány doktora címet, majd 2001-ben az egyetemi magántanári titulust. 1998 óta többszörösen újraválasztva Szebeni Ágnes az MBFT OBUSZ elnöke, Harmat György a titkára. 2000-ben Szebeni Ágnes az MBFT küldötteként résztvett a MOTESZ Nőképviseleti Konzultatív Fórumán.

A szekció tagjai kiemelten foglalkoznak az oktatással. A gyakorlati oktatás mellett minden évben megtartják „Az ultrahang szerepe a klinikai orvosi diagnosztikában.” c. tanfolyamot, mely egyben a gasztroenterológiai szakvizsga kötelező anyaga. Évekig tartottak gyerekgyógyászati és urológiai tanfolyamot is. Külföldi és belföldi kongresszusokon, tudományos üléseken felkért előadóként, szervezőként, ill. üléselnöökként vesznek részt. Számos külföldi és belföldi publikáció, könyv és könyvrészlet látott napvilágot a szekció tagjainak tollából.

Harmat Györgyöt 1985-ben, Szebeni Ágneset 1991-ben az Amerikai Ultrahang Társaság (AIUM) tagjai közé választotta. 2010-ben pedig Szebeni Ágneset a Német Ultrahang Társaság (DEGUM) is levelező taggá választotta, s ennek keretében részt vett az Európai Ultrahang tanfolyam jegyzetének írásában. 1975-ben megkapta a Magyar Gastroenterológiai Társaság az 1974. év egyik legjobb gastroenterológiai-UH tárgyú közleményért megszavazott

díját, 1983-ban az Orvosi Hetilap Markusovszky díját és 1989-ben nívódíjat kapott a "Belgyógyászati ultrahangdiagnostika" c. könyvéért (Medicina, 1988). 1989-ben a MBFT OBUSz felterjesztésére elnyerte a Művelődésügyi Minisztérium kitüntetését. Tudományos, oktatói és szervezői munkája elismeréseként 1999-ben „Pro Optimo Merito in Gastroenterologia” kitüntetését kapott. Falus Miklós, Bertényi Anna, Greguss Pál és Humml Frigyes 1988-ban Washington: pionír kitüntetését kaptak. Falus Miklós 1988-ban Kiváló Munkáért kitüntetését, Greguss Pál 1988-ban NASA díjat, a Munka Érdemrend Aranyfokozatát, Harmat György 2002-ben a Magyar Köztársaság tiszti keresztjét, Székely György: 1989 Orvosi Hetilap díját az év legjobb tudományos publikációjáért, és 2010-ben „Budapestért” kitüntetését nyert el.